

2023/2048(INI)

20.07.2023

OSNUTEK POROČILA

o izvajanju strategij teritorialnega razvoja (uredba o skupnih določbah, naslov III, poglavje II) in njegova uporaba v Teritorialni agendi Evropske unije 2030
(2023/2048(INI))

Odbor za regionalni razvoj

Poročevalec: Marcos Ros Sempere

VSEBINA

	Stran
OBRAZLOŽITEV – POVZETEK DEJSTEV IN UGOTOVITEV	3
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	7

OBRAZLOŽITEV – POVZETEK DEJSTEV IN UGOTOVITEV

Zahtevne svetovne razmere – kohezija pomembnejša kot kdaj prej

Številne krize, kot je pandemija covid-19, trajajoča vojna v Ukrajini, ki je povzročila begunsko krizo brez primere in resno energetska krizo, ter čedalje hujša podnebna kriza, so pokazale, da so ozemlja med seboj vse bolj odvisna. V sedanjih zahtevnih svetovnih razmerah mora EU ponuditi pozitivne prihodnje perspektive za vse kraje in ljudi. Zato postaja ekonomska, socialna in teritorialna kohezija čedalje pomembnejša za to, da Evropa ostane enotna.

V takih okoliščinah je bolj kot kdaj prej pomembno, da institucije Unije ter nacionalni, regionalni in občinski organi med seboj tesno sodelujejo, da bi s participativnim in inovativnim celostnim teritorialnim razvojem dosegli odpornost, trajnostnost in vključenost.

Ključna vloga celostnega teritorialnega razvoja

Celostni teritorialni razvoj je ključen za krepitev odpornosti in spodbujanje blaginje v vseh regijah. S takim pristopom je lažje usklajevati regionalni in lokalni razvoj ter negovati lokalno demokracijo z vključujočo udeležbo. Celostni teritorialni razvoj je pomemben za vsa ozemlja EU in lahko odpre nove razvojne poti v smeri pametnejšega, na znanju temelječega in bolj zelenega gospodarstva, v katerem se ustvarjajo kakovostna delovna mesta in družbeni napredek tudi na območjih, ki niso mestna. V teritorialnih ali lokalnih razvojnih strategijah se obravnava teritorialni razvoj zunaj mest, funkcionalnih mestnih območij in metropolitanskih območij, pri čemer imajo lokalne oblasti osrednjo vlogo pri upravljanju.

Orodja iz uredbe o skupnih določbah: celostne teritorialne naložbe in lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost

Pomembna orodja za vzdrževanje tega procesa so celostne teritorialne in lokalne razvojne strategije, ki jih spodbuja kohezijska politika EU. Zlasti celostne teritorialne naložbe in lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, sta glavna mehanizma, ki se uporabljata za financiranje kohezijske politike na celosten in krajevno usmerjen način z dejavno udeležbo regionalnih in lokalnih oblasti. Uredba o skupnih določbah ju za vsako programsko obdobje ureja kot sredstvi za izvajanje kohezijske politike na teritorialno celosten način, da bi se povečala učinkovitost te politike.

Tako je naslov III, poglavje II, uredbe za programsko obdobje 2021–2027 namenjen teritorialnemu razvoju glede na njegov temeljni pomen v strukturi kohezijske politike. Členi 28–34 uredbe o skupnih določbah določajo, da se spodbujanje trajnostnega in celostnega razvoja vseh ozemelj izvaja prek teritorialnih orodij, zlasti celostnih teritorialnih naložb in lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali katerega koli drugega celostnega teritorialnega orodja, oblikovanega v okviru nacionalne strategije.

Celostne teritorialne naložbe in lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, sta ključna instrumenta za obravnavanje enega od petih širših ciljev kohezijske politike, zlasti cilja politike št. 5 „Evropa, ki je bližje državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja vseh vrst območij“. Ti orodja sta bili uvedeni leta 2014 in dodatno okrepljeni v zakonodaji za

obdobje 2021–2027, pri čemer je bila poudarjena ključna vloga, ki jo imajo celostne teritorialne strategije pri doseganju kohezijskih ciljev.

Namen celostnih teritorialnih naložb in lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, je olajšati pristop k teritorialnemu razvoju od spodaj navzgor z vključevanjem lokalnih in regionalnih oblasti, dialogom med različnimi deležniki ter tesnejšim sodelovanjem med javnim in zasebnim sektorjem, pa tudi s spodbujanjem sodelovanja in prenosa informacij med najvišjo in najnižjo ravno upravljanja.

Uredba o ESRR za obdobje 2021–2027 določa več podrobnosti o celostnem pristopu (členi 7–9) in namensko dodelitev sredstev. Zlasti je treba 8 % sredstev ESRR na nacionalni ravni (v primerjavi s 5 % v prejšnjem programskem obdobju) dodeliti trajnostnemu razvoju mest v obliki celostnih teritorialnih naložb in lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ali katerega koli drugega celostnega teritorialnega orodja.

Pregled izvajanja celostnih teritorialnih naložb in lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost

Da bi lahko podal koristne sklepe, poročevalec izhaja iz izkušenj v obdobju 2014–2020, obravnava pa tudi to, kar je predvideno v trenutnem obdobju 2021–2027. V poročilu želi predvsem oceniti, kako so se strategije celostnih teritorialnih naložb in lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, izvajale v obdobju 2014–2020 in kakšen razvoj je že mogoče opaziti v obdobju 2021–2027, pri čemer se osredotoča na kvalitativne, ne pa toliko kvantitativne podatke. Uspešnost teritorialnih instrumentov bi bilo v vsakem primeru treba oceniti zunaj natančno merljivih podatkov. Obstajajo tudi mehkejši dejavniki, ki jih je težje oceniti, na primer kohezija znotraj ciljnega ozemlja, dobrobit prebivalcev, okrepljen socialni in človeški kapital, nove oblike kulture sodelovanja pri oblikovanju politike ali nove oblike modelov sodelovalnega upravljanja, ki jih je mogoče opazovati le dolgoročno.

Omeniti je treba, da so v obdobju 2014–2020 sredstva, predvidena za teritorialne in mestne strategije, znašala približno 30 milijard EUR, kar je skoraj 10 odstotkov vseh sredstev kohezijske politike za to obdobje. Instrumenti celostnih teritorialnih naložb so se pogosto uporabljali v mestnem kontekstu za celostne in trajnostne strategije razvoja mest. V skladu s tem so celostne teritorialne naložbe eden od prednostnih instrumentov za izvajanje obvezne namenske dodelitve sredstev iz nacionalnega ESRR v višini najmanj 8 % za trajnostni razvoj mest. Vendar se je v obdobju 2014–2020 več držav odločilo, da za to ne bodo uporabljale celostnih teritorialnih naložb, temveč namensko mestno prednostno os znotraj svojega operativnega programa.

V zvezi z izvajanjem na terenu je dejansko mogoče opaziti, da se na različnih območjih uporabljajo zelo različni pristopi. Države članice in regije so možnosti uporabe teritorialnih instrumentov izkoristile v zelo različnem obsegu.

Omeniti je treba, da so v začetku obdobja 2014–2020 pri izvajanju operacij nastale precejšnje zamude, proti koncu programskega obdobja pa se je stopnja izvajanja teh instrumentov znatno izboljšala.

Dokazi iz prejšnjega obdobja tudi kažejo, da so instrumenti lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, usmerjeni v manjša podeželska območja, njihova uporaba v mestnih območjih pa je sorazmerno majhna. Težave, ki so se pojavljale v prejšnjem obdobju 2014–2020, so zlasti

premahnja ozaveščenost in zmogljivost na lokalni ravni, pa tudi občutek velikega birokratskega bremena in počasno črpanje sredstev.

Vloga Teritorialne agende 2030

Države članice so pozvane, da zagotovijo skladnost in usklajevanje med skladi ter hkrati preprečijo pojav novih ekonomskih, socialnih in teritorialnih neskladij. Najbolj prednostno je treba spodbujati krajevno usmerjene pristope in celostni teritorialni razvoj. Kot je poudarjeno v Teritorialni agendi 2030, pa tega ambicioznega cilja ni mogoče doseči brez celostnega pristopa k teritorialnemu razvoju.

V Teritorialni agendi 2030 sta opredeljena dva splošna cilja, in sicer pravična Evropa in zelena Evropa, ki imata šest prednostnih nalog za razvoj evropskega prostora kot celote skupaj z vsemi njegovimi kraji. Agenda nadalje usklajuje cilje teritorialnega razvoja EU z agendo Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in evropskim zelenim dogovorom, poudarja pomen strateškega prostorskega načrtovanja in zagotavlja usmeritev v zvezi z njim, hkrati pa krepi teritorialno razsežnost sektorskih politik na vseh ravneh upravljanja.

Teritorialna agenda 2030, ki tako kot urbana agenda EU sledi načelom, kot so lokalni pristop, usklajevanje politik in učinkoviti okviri na več ravneh, temelji na razumevanju, da se Evropa srečuje z velikimi gospodarskimi, družbenimi in okoljskimi izzivi. Ima tudi velik potencial za izboljšanje življenjskih razmer v vseh krajih in za vse ljudi. To pomeni, da Evropa potrebuje politike z močnejšo prostorsko razsežnostjo in usklajenimi pristopi, s katerimi se bodo priznavale in izkoriščale raznolikosti in posebnosti krajev.

Medvladna izjava, ki jo je treba izboljšati

Teritorialna agenda 2030 je orodje, ki postavlja temelje za teritorialno kohezijo v Evropi, ob tem pa širok nabor akterjev spodbuja, da uresničijo njene cilje in prednostne naloge. Vendar je ta dokument medvladna izjava brez neposrednih pravnih, finančnih ali institucionalnih izvedbenih instrumentov. Omeniti je treba, da se uredbi o skupnih določbah iz leta 2014 in leta 2021 ne sklicujeta na Teritorialno agendo 2020 oziroma Teritorialno agendo 2030. Evropski parlament bi zato moral preučiti, kako teritorialno agendo čim boljje izkoristiti, in razmisliti o vključitvi njenih prednostnih nalog v zakonodajne postopke EU.

Izvajanje Teritorialne agende 2030

Izvajanje Teritorialne agende 2030 temelji na sodelovanju na več ravneh. Da bi ključne akterje spodbudili k ukrepanju, je bilo uvedenih sedem pilotnih ukrepov. Pilotni ukrepi prikazujejo, kako je mogoče cilje teritorialne agende uresničevati „na terenu“ na lokalni in regionalni ravni. To vključuje izvedbene dejavnosti, kot je sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi akterji v zvezi s tem, kako lahko obravnavajo priložnosti in izzive, povezane z njihovo tematsko osredotočenostjo. Te dejavnosti so primeri krajevno usmerjenih pristopov, ki vključujejo dialoge deležnikov z namenom doseganja soglasja. V okviru dejavnosti se izvajajo eksperimentalne in inovativne rešitve, prilagojene lokalnim posebnostim.

Pilotni ukrepi za teritorialno agendo so še v zgodnji fazi. Teritorialna agenda 2030 predvideva pregled stanja v letu 2024, vključno s pregledom sistema upravljanja, napredka pri izvajanju

in ustreznosti prednostnih nalog. Ta pregled se bo začel med španskim predsedovanjem EU leta 2023, osredotočen pa bo na upravljanje in izvajanje.

Ukrepi za uresničevanje Teritorialne agende 2030 se lahko sprejmejo na kateri koli ravni upravljanja, razlikujejo pa se lahko po naravi in usmerjenosti. Kljub pozivom ključnim akterjem in kljub prizadevanjem, da bi s primeri in pilotnimi ukrepi spodbudili ukrepanje, se zdi, da izvajanje prednostnih nalog Teritorialne agende 2030 ostaja neenotno in neenakomerno po celotnem ozemlju Unije. To pomeni, da je porazdelitev sedmih pilotnih ukrepov po Evropi neuravnotežena. Nemčija je imela na primer posebej prepoznavno vlogo pri uvajanju in izvajanju pilotnih ukrepov. Vse pilotne ukrepe so začeli nacionalni organi. Eksperimentalni ali inovativni procesi na lokalni in regionalni ravni so bili izvedeni z nekaj pilotnimi ukrepi. V številnih primerih se zbirajo dokazi ter pripravljajo študije primerov in poročila. Nekateri sodelujoči predlagajo, da bi bile izkušnje, pridobljene iz nacionalne pobude, na voljo akterjem po vsej Evropi.

Pot naprej

Evropski parlament pozorno spremlja, kako se z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi podpira celostni pristop k razvoju mest in teritorialnemu razvoju. Ob tem je bistveno razumeti, kako se razvijajo strategije za trajnostni razvoj mest, celostne teritorialne naložbe in lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, izvajane po vsej Evropi v programskih obdobjih kohezijske politike 2014–2020 in 2021–2027, ter upoštevati dragocene izkušnje. Le na tak način je mogoče izboljšati prihodnja orodja kohezijske politike.

Preučiti bi morali naložbene strategije, pri čemer bi morali upoštevati različne vidike, kot so geografska enota, prostorska osredotočenost, tematska koncentracija, obseg prebivalstva, ureditve financiranja in mehanizmi izvajanja, da bi lahko ustrezno prilagodili prihodnjo kohezijsko politiko in odpravili sedanje pomanjkljivosti.

Namen tega poročila je tudi okrepiti vlogo Evropskega parlamenta in zlasti njegovega Odbora za regionalni razvoj pri nadaljnjem spremljanju teritorialne agende in vseh njenih ukrepov, kot je izraženo v samem dokumentu.

Prizadevati bi si morali za nadaljnjo poenostavitev upravnega postopka za upravljanje sredstev, za vključitev prednostnih nalog Teritorialne agende 2030 v zakonodajne instrumente in operativne programe skladov kohezijske politike ter za nadaljnje vključevanje občin, regij in njihovih predstavniških združenj v različne faze izvajanja teritorialnih instrumentov. To zajema tudi njihovo sodelovanje pri programskem načrtovanju ter izbiri in spremljanju projektov celostnih teritorialnih naložb in lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost. Naša cilja bi morala biti mobilizacija potencialnih upravičencev in pomoč oblastem pri ozaveščanju o teritorialnih orodjih. Prav tako bi bilo treba razviti bolj izpopolnjene sisteme spremljanja in vrednotenja, s katerimi bo mogoče oceniti vplive teh teritorialnih instrumentov in bolje sporočati njihove rezultate.

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o izvajanju strategij teritorialnega razvoja (uredba o skupnih določbah, naslov III, poglavje II) in njegova uporaba v Teritorialni agendi Evropske unije 2030 (2023/2048(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti naslova XVIII Pogodbe,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko¹ (v nadaljnjem besedilu: uredba o skupnih določbah),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu²,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1059 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o posebnih določbah za cilj „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg), ki ga podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj in instrumenti za zunanje financiranje³,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006⁴,
- ob upoštevanju sporazuma, sprejetega na 21. konferenci pogodbenic Okvirne konvencije Organizacije združenih narodov o spremembi podnebja (COP21) 12. decembra 2015 v Parizu (Pariški sporazum),
- ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030, zlasti cilja trajnostnega razvoja št. 11 o trajnostnih mestih in skupnostih,
- ob upoštevanju Teritorialne agende 2030 – Prihodnost za vse kraje, sprejete 1. decembra 2020 na neformalnem srečanju ministrov, pristojnih za prostorsko načrtovanje, teritorialni razvoj in/ali teritorialno kohezijo,

¹ UL L 231, 30.6.2021, str. 159.

² UL L 231, 30.6.2021, str. 60.

³ UL L 231, 30.6.2021, str. 94.

⁴ UL L 347, 20.12.2013, str. 320.

- ob upoštevanju dogovora iz Amsterdama, s katerim je bila vzpostavljena urbana agenda EU in ki je bil sprejet 30. maja 2016 na neformalnem srečanju ministrov EU, pristojnih za mestno politiko,
- ob upoštevanju nove Leipziške listine – preobrazbena moč mest za skupno dobro, ki je bila sprejeta 30. novembra 2020 na neformalnem srečanju ministrov o mestni politiki,
- ob upoštevanju ljubljanskega dogovora, ki je bil sprejet 26. novembra 2021 na neformalnem srečanju ministrov, pristojnih za mestno politiko,
- ob upoštevanju nove urbane agende, ki so jo Združeni narodi sprejeli 20. oktobra 2016,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 17. januarja 2023 z naslovom Izkoriščanje potenciala nadarjenih posameznikov v evropskih regijah (COM(2023)0032),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 4. februarja 2022 o osmem kohezijskem poročilu: Kohezija v Evropi do leta 2050 (COM(2022)0034),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 30. junija 2021 z naslovom Dolgoročna vizija za podeželska območja EU – do močnejših, povezanih, odpornih in uspešnih podeželskih območij do leta 2040 (COM(2021)0345),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2021 z naslovom Unija enakosti: strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 (COM(2021)0101),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 z naslovom Evropski zeleni dogovor (COM(2019)0640),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 17. septembra 2020 z naslovom Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – Vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (COM(2020)0562),
- ob upoštevanju pobude Komisije za novi evropski Bauhaus, ki se je začela izvajati 16. septembra 2020,
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 17. junija 2022 z naslovom New European Bauhaus territorial development model (NEB TDM) financial instrument (Finančni instrument modela teritorialnega razvoja novega evropskega Bauhauasa (NEB TDM)) (SWD(2022)0172),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. septembra 2022 o novem evropskem Bauhausu⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 2022 o dolgoročni viziji za podeželska območja EU – do močnejših, povezanih, odpornih in uspešnih podeželskih območij do leta 2040⁶,

⁵ UL C 125, 5.4.2023, str. 56.

⁶ UL C 177, 17.5.2023, str. 35.

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. septembra 2022 o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji v EU: osmo poročilo o koheziji⁷,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. februarja 2022 o izzivih za mestna območja v obdobju po covidu-19⁸,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. marca 2018 o vlogi regij in mest EU pri izvajanju Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah (COP 21)⁹,
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 18. septembra 2020 – Revizija teritorialne agende EU, Leipziške listine in agende EU za mesta¹⁰,
- ob upoštevanju poglobljene analize z naslovom Territorial Agenda 2030 – Implementation Review (Teritorialna agenda 2030 – pregled izvajanja), ki jo je Generalni direktorat za notranjo politiko objavil 7. junija 2023¹¹,
- ob upoštevanju študije, izvedene za Generalni direktorat Komisije za regionalno in mestno politiko (GD REGIO) z naslovom Integrated territorial and urban strategies: how are ESIF adding value in 2014-2020 (Celostne teritorialne in mestne strategije: kakšna je dodana vrednost skladov ESI v obdobju 2014–2020), objavljene decembra 2017¹²,
- ob upoštevanju interaktivnega orodja STRAT-Board, ki sta ga razvila Skupno raziskovalno središče (JRC) Evropske komisije in GD REGIO ter ki prikazuje, kako evropski strukturni in investicijski skladi (skladi ESI) podpirajo celostni pristop k mestnemu in teritorialnemu razvoju¹³,
- ob upoštevanju priročnika o teritorialnih in lokalnih razvojnih strategijah¹⁴ ter priročnika o strategijah trajnostnega razvoja mest¹⁵, ki ju je objavil JRC,
- ob upoštevanju člena 54 Poslovnika ter člena 1(1)(e) sklepa konference predsednikov z dne 12. decembra 2002 o postopku pridobitve dovoljenja za pripravo samoiniciativnih poročil in priloge 3 k temu sklepu,
- ob upoštevanju mnenja Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,
- ob upoštevanju poročila Odbora za regionalni razvoj (A9-0000/2023),

⁷ UL C 125, 5.4.2023, str. 100.

⁸ UL C 342, 6.9.2022, str. 2.

⁹ UL C 162, 10.5.2019, str. 31.

¹⁰ UL C 429, 11.12.2020, str. 145.

¹¹ Poglobljena analiza – Territorial Agenda 2030 – Implementation Review (Teritorialna agenda 2030 – pregled izvajanja), Evropski parlament, Generalni direktorat za notranjo politiko, tematski sektor B – strukturna in kohezijska politika, 7. junij 2023.

¹² https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/studies/integrated_strategies/integrated_strategies_en.pdf

¹³ STRAT-Board: <https://urban.jrc.ec.europa.eu/strat-board/?lng=en>.

¹⁴ <https://urban.jrc.ec.europa.eu/territorialstrategies/executive-summary#the-chapter>

¹⁵ <https://urban.jrc.ec.europa.eu/urbanstrategies/>

- A. ker je kohezijska politika glavna naložbena politika za regije in mesta EU in ker je teritorialna agenda vodilni instrument teritorialne politike Evropske unije;
- B. ker se prejšnja in sedanja uredba o skupnih določbah ne sklicujeta posebej na Teritorialno agendo 2020 oziroma Teritorialno agendo 2030; ker naslov III, poglavje II, veljavne uredbe o skupnih določbah določa podlago za črpanje sredstev kohezijske politike prek teritorialnih razvojnih strategij;
- C. ker se zdi, da je bilo poleg počasnega črpanja sredstev in birokratskih ovir pomanjkanje spretnosti in znanja glavna težava, s katero so se lokalni akterji srečevali v obdobju 2014–2020;
- D. ker priročnik o teritorialnih in lokalnih razvojnih strategijah ponuja metodološko podporo na vseh ravneh;
- E. ker je mikrokohezija oblika ravnovesja za nerazvita območja znotraj razvitejših regij;
- F. ker člen 28 uredbe o skupnih določbah celostne teritorialne naložbe in lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, določa kot instrumenta za izvajanje teritorialnih razvojnih strategij ter poziva k skladnosti in usklajevanju med skladi, kadar se jih več uporablja za isto strategijo;
- G. ker je bilo v obdobju 2014–2020 v 28 državah članicah načrtovanih 1 975 strategij, ki so bile financirane z 19 milijardami EUR iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), od tega pa je bilo 13,8 milijarde EUR dodeljenih celostnim teritorialnim naložbam v devetih državah članicah;
- H. ker je bil lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, drugo najpogostejše orodje, ki so ga države članice uporabile za razvoj teritorialnih ali lokalnih strategij v obdobju 2014–2020;
- I. ker sta v Teritorialni agendi 2030 Evropski parlament in njegov Odbor za regionalni razvoj pozvana, naj upoštevata njene cilje in zagovarjata njene prednostne naloge v zakonodajnih postopkih EU;
- J. ker je izvajanje prednostnih nalog Teritorialne agende 2030 še naprej neenakomerno po vsej Uniji;
 - 1. poudarja, da je bilo v obdobju 2014–2020 le 28 % strategij za trajnostni razvoj mest izvedenih prek orodja celostnih teritorialnih naložb; poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe za spodbujanje uporabe takih orodij za razvoj Teritorialne agende 2030;
 - 2. poziva Komisijo, naj rezultate poročila o oceni iz leta 2024 za programsko obdobje 2014–2020 uporabi za podporo programov za obdobje 2021–2027¹⁶;
 - 3. pozdravlja priročnik o teritorialnih in lokalnih razvojnih strategijah ter priročnik o strategijah trajnostnega razvoja mest kot vodili za oblikovanje, izvajanje in spremljanje teritorialnih razvojnih strategij in strategij za razvoj mest;

¹⁶ V skladu s členom 57 uredbe o skupnih določbah mora GD REGIO do konca leta 2024 opraviti vrednotenje ESRR in Kohezijskega sklada.

4. poziva države članice, naj spodbujajo strateško prostorsko načrtovanje, pri katerem bodo ozemlja upoštevana kot celota zunaj metropolitanskih, mestnih in funkcionalnih območij;
5. poziva Komisijo, naj spodbuja financiranje programov Teritorialne agende 2030 na enak način, kot je 8 % sredstev kohezijske politike namenjenih razvoju programov v okviru urbane agende;
6. poudarja, da je treba spremeniti paradigmo vključevanja lokalnih in regionalnih oblasti v izvajanje in upravljanje teritorialnih orodij;
7. poziva, da se teritorialne ali lokalne razvojne strategije, ki so financirane z več kot enim programom, združijo v enotni postopek, da bi preprečili zamude in upravne ovire;
8. poudarja jasno ločevanje med državami članicami, ki so zavezane razvoju celostnih teritorialnih naložb ali lokalnemu razvoju, ki ga vodi skupnost, in tistimi, ki temu niso zavezane; poziva Komisijo, naj pojasni to razlikovanje, da bi se izognili geografskim neskladjem;
9. meni, da je Teritorialna agenda 2030 pravi in ustrezeni instrument, ki zagotavlja kohezijo EU z upravljanjem vsake njene regije;
10. poudarja, da bi morali biti ukrepi Teritorialne agende 2030 odločnejši pri dodeljevanju sredstev in da bi bilo treba spodbujati vključevanje te agende v politike EU, pri čemer bi bil poudarek na ravneh upravljanja, ki so bližje terenu; poziva Komisijo, naj pri prihodnji reviziji večletnega finančnega okvira Teritorialni agendi 2030 zagotovi lastna sredstva;
11. poudarja, da je treba prednostne naloge in cilje Teritorialne agende 2030 vključiti v zakonodajne instrumente in operativne programe skladov kohezijske politike; pozdravlja pilotne ukrepe Teritorialne agende 2030, ki so bili oblikovani, ter poziva države članice in Komisijo, naj še naprej vlagajo v te ukrepe, izboljšajo njihovo geografsko uravnoteženost in jih bolje uskladijo z načeli agende;
12. poudarja, da je treba Evropski parlament, zlasti njegov pristojni Odbor za regionalni razvoj, vključiti v pilotne ukrepe, rezultate teh ukrepov pa razširiti na evropsko raven, pri čemer se lahko povežejo in uskladijo s pobudami, kot je kohezijska politika, vključno z ESRR in programom Interreg;
13. poziva k strategiji za združevanje skladov ali k upravni poenostavitvi za pilotne ukrepe, ki se financirajo iz več kot enega sklada;
14. poziva države članice, naj oblikujejo svoje teritorialne agende v skladu s Teritorialno agendo 2030 kot osnovo za načrtovanje lastnih teritorialnih strategij ter za spodbujanje procesa odločanja in oblikovanje teritorialnih ter mestnih politik;
15. poziva države članice in Komisijo, naj poleg pilotnih ukrepov spodbujajo izvajanje Teritorialne agende 2030 v širšem smislu, tako da ta instrument postane referenčni okvir za ukrepanje, ki bo zagotovil konkretne smernice za ozemlja EU, da bi se izboljšala njihova uspešnost; poudarja priložnost, da se regionalno financiranje pogojuje z uresničevanjem prednostnih nalog Teritorialne agende 2030, ter poziva Komisijo, naj

razvije kazalnike spremljanja, ki bodo povezovali agendo in uporabo skladov kohezijske politike, zlasti ESRR;

16. poziva Komisijo, naj poveže izkušnje, pridobljene pri izvajanju Teritorialne agende 2030, s prihodnjo kohezijsko politiko in priporočili skupine na visoki ravni za prihodnost kohezijske politike, da bi učinkoviteje odpravili ozemeljska neravnovesja in funkcionalna neskladja; poudarja priložnost, ki jo ponuja Teritorialna agenda 2030 kot orodje za oceno učinka kohezijske politike z vidika cilja teritorialne kohezije;
17. pozdravlja zavezujoč značaj metodologije, opisane v priročniku o teritorialnih in lokalnih razvojnih strategijah, ki teritorialnim politikam pripisuje enak pomen kot mestnim politikam;
18. poziva k enotnemu okviru za strategije, usmerjene v razvoj mest in širši teritorialni razvoj, v katerem bodo teritorialne zahteve obravnavane kot celota, tako da bodo kot osnovna enota uporabljena funkcionalna območja na ravni 3 skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS); poudarja, da bi lahko s tem znatno zmanjšali birokratske ovire pri pridobivanju sredstev;
19. poziva Komisijo, naj se tesneje vključi v teritorialno politiko prek kohezijske politike in naj okrepi upravljanje regij, da bi spodbudila kohezijo in mikrokohezijo z upoštevanjem posebnosti vsake regije, izboljšanjem odločanja na lokalni in regionalni ravni ter uporabo obstoječih orodij za izboljšanje upravljanja zakonodajnih instrumentov;
20. poziva k dejavnejši vlogi ključnih akterjev, kot sta Evropski odbor regij in Evropski ekonomsko-socialni odbor, pri spremljanju in nadaljnjem razvoju Teritorialne agende 2030;
21. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter nacionalnim in regionalnim parlamentom držav članic.